

College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. de heer E. Eerenberg en mevrouw L.G.J. Voortman
Stadskantoor Utrecht
Stadsplateau 1
3521 AZ UTRECHT

per e-mail verzonden:
secretariaatvoortman@utrecht.nl
secretariaateerenberg@utrecht.nl

Utrecht, februari 2026

Onderwerp: Advies over onderwijs en LHBTQIA+ acceptatie

Geachte wethouders, beste Eelco, beste Linda,

De Utrechtse Adviescommissie LHBTQIA+ biedt de gemeente Utrecht advies aan over het thema onderwijs. Onderwijs is bepalend voor een inclusieve stad: om LHBTQIA+ jongeren een veilige school te bieden, verdraagzame generaties te laten opgroeien en voor de algehele acceptatie en zichtbaarheid van gender-, sekse- en seksuele diversiteit in de stad.

Hoewel Utrecht een voortrekkersrol speelt als het gaat om inclusie en LHBTQIA+ emancipatie is er toch reden tot zorg. In vier jaar tijd is de acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren in Utrecht van [71% naar 46%](#) gedaald met een negatief effect op de mentale gezondheid van deze jongeren. Daarnaast bestaat er een [fors verschil](#) in acceptatie tussen jongens en meisjes: 64% van de meisjes en 34% van de jongens vond homoseksualiteit in 2023 normaal. Over deze ontwikkelingen maken de Utrechtse queer organisaties zich zorgen. Om dit tijt te keren denkt de Adviescommissie graag mee wat de gemeente kan doen.

➔ **Advies 1: Je hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden**

Onderzoek heeft aangetoond dat Gender and Sexuality Alliances (GSA's) een effectieve interventie zijn om LHBTQIA+ acceptatie te vergroten.¹ GSA's steunen LHBTQIA+ jongeren op school en geven informatie over gender en seksuele diversiteit. Ze zorgen voor contact tussen LHBTQIA+ en niet-LHBTQIA+ jongeren, wat de sociale acceptatie van LHBTQIA+ jongeren vergroot. Eerder heeft de gemeente aangegeven [geen directe verbinding te zien](#) tussen de gemeente en GSA's. De Adviescommissie ziet die echter wel. De gemeente kan scholen en leerlingen stimuleren om hiermee aan de slag te gaan door dit actief uit te dragen in contact met scholen, en scholen aan te spreken op hun wettelijke taak om aandacht te besteden aan seksuele en genderdiversiteit. Ook kan de gemeente financiële middelen ter beschikking stellen door middel van een subsidie. Dit hoeft niet veel te zijn, enkel zodat leerlingen en docenten tijd en middelen hebben om activiteiten te organiseren en zichzelf te verenigen. Denk bijvoorbeeld ook aan het financieren van kleinere organisaties of safe spaces op mbo-, hbo- en wo-instellingen.

Een andere effectieve interventie is voorlichting op scholen. Onderzoek heeft aangetoond dat contact met de groep waar je vooroordelen over hebt bij kan dragen aan het tegengaan van die vooroordelen. Er zijn

¹ <https://www.nji.nl/databanken/interventies/gender-sexuality-alliances-op-scholen>

verschillende organisaties in Utrecht actief die dergelijke voorlichtingen geven. Ook hier kan de gemeente een stimulerende rol hebben richting scholen. Ook kan de gemeente voldoende financiële middelen beschikbaar stellen aan scholen zodat alle kinderen en jongeren op Utrechtse scholen LHBTQIA+ voorlichting van goede kwaliteit kunnen krijgen.

Tot slot zijn er genoeg andere interventies die werken om LHBTQIA+ emancipatie en acceptatie te bevorderen, denk bijvoorbeeld ook aan theatervoorstellingen. In de inventarisatie van het Kennisplatform Inclusief Samenleven over [Wat Werkt](#) tegen discriminatie staat een overzicht met werkende interventies. De gemeente kan een aantal interventies gratis toegankelijk aanbieden aan scholen om drempels weg te nemen.

→ **Advies 2: Neem lering uit de lessen van het eindrapport SchoolsOUT**

Dit jaar is het eindrapport van SchoolsOUT opgeleverd. Het biedt interessante inzichten over hoe deze pilot is verlopen en hieruit blijkt dat er zeker ruimte is voor verbetering. De Adviescommissie verneemt graag welke stappen de gemeente onderneemt om hier vervolg aan te geven en lering uit te trekken.

De Adviescommissie benoemt graag nog een aantal belangrijke punten uit dit eindrapport: namelijk het investeren van tijd om een convenant op te stellen, gedragen door scholen, schoolbesturen en organisaties die zich bezighouden met LHBTQIA+ jongeren. Een dergelijk convenant zorgt voor verbinding tussen de gemeente, scholen en organisaties die zich inzetten voor LHBTQIA+ jongeren. Het maakt de scholen en organisaties deel van een netwerk en geeft ze tegelijkertijd een verantwoordelijkheid om zich in te blijven zetten voor LHBTQIA+ jongeren. Ook staat in het rapport genoemd dat het organiseren van gemeentelijke en regionale bijeenkomsten rondom LHBTQIA+ voor het onderwijs belangrijk is om het belang van het thema te blijven benadrukken. Bij het organiseren van dergelijke bijeenkomsten is het belangrijk om dit altijd samen met de gemeenschap te doen.

→ **Advies 3: Treed verbindend op**

De gemeente kan ook optreden als verbindende factor. Denk bijvoorbeeld aan het opstellen van een Queer-Ally netwerk bestaande uit docenten, ondersteunend onderwijspersoneel en betrokken onderwijsorganisaties. Op deze manier kunnen mensen elkaar vinden en de handen ineen slaan om te kijken wat er nodig is om inclusie te bevorderen op Utrechtse scholen. Ook kan de gemeente een inclusiekalender opstellen voor scholen met daarbij per belangrijke dag een handreiking of uitleg hoe je dit kan betrekken in je les. Dit kan ook breder worden getrokken dan enkel LHBTQIA+ emancipatie. Zo'n kalender helpt leraren om werk uit handen te nemen en zo komt er regelmatig een belangrijke dag langs om bij stil te staan.

→ **Advies 4: Zorg voor vaardigheden bij docenten om dit thema te bespreken**

Het is belangrijk dat docenten bekwaam zijn om hierover in gesprek te gaan met leerlingen. Ze moeten niet alleen kennis hebben over dit thema, maar ook vaardigheden hebben om om te gaan met diversiteit, racisme en inclusie. Al helemaal als er weerstand is in de klas. Utrecht kan hier een voortrekkersrol pakken door interventies en extra scholing te laten ontwikkelen door LHBTQIA+ organisaties en deze aan te bieden aan docenten en docentenopleiders, zodat zij weten wat ze kunnen doen als er leerlingen in de klas zitten die anders over deze thema's denken en hier misschien ook naar handelen.

→ **Advies 5: Kijk verder dan de scholen die al in beeld zijn**

De Adviescommissie adviseert om extra in te zetten op scholen waar de deur nog (bijna) dicht is, bijvoorbeeld door na te gaan welke scholen niet bereikt worden en waarom niet, met als doel aanknopingspunten te vinden om een groter aantal scholen te kunnen stimuleren om zich te verbinden aan deze thematiek. Denk bijvoorbeeld

aan iets laagdrempeligs zoals schoolbibliotheken en informatievoorziening: het is belangrijk dat het aanbod in schoolbibliotheken divers is, zodat alle leerlingen herkenning kunnen vinden in de verschillende boeken. (zie: <https://queerboeken.nl/boekentips>).

Het sleutelwoord is hier intersectionaliteit: enkel aandacht voor de LHBTQIA+ gemeenschap, of het gevoel dat dat zo is, leidt vaak tot weerstand, zowel bij leerlingen en docenten als bij scholen zelf. Door dit breder te trekken en samen te nemen met de groter wordende taak rondom burgerschap is erg effectief om meer scholen te bereiken.

Mochten deze adviezen vragen oproepen, schroom dan niet om contact met ons op te nemen. We denken graag constructief mee.

Ten slotte vragen wij u om de ontvangst van dit advies te bevestigen per e-mail en terug te koppelen over de acties die zijn ondernomen naar aanleiding van dit advies, inclusief de wijze waarop (elementen uit) dit advies niet zijn overgenomen en de redenen daarvoor.

Met vriendelijke groet,

Colored Collective, spACE, Roze 50+,
Stichting Prisma Groep, PANN,
COC Midden Nederland, UHSV Anteros,
Utrecht Ballroom Scene, Stichting De Luister,
Trans Utrecht & Beyond, en de GSA-coördinator